
Zápis ze zasedání Studijní komise AS UK ze dne 10. května 2021

Přítomní:

Doc. Mgr. Cyril Brom, Ph.D. (MFF), MUDr. Anna Malečková (LFP), PhDr. David Greger, Ph.D. (PedF), Mgr. Eliška Černovská (FSV), PaedDr. Eva Marádová, CSc. (PedF), Mgr. Marta Harasimowicz (FF), Prof. RNDr. Jan Černý, Ph.D. (PřF), MUDr. Jan Gojda, Ph.D. (3. LF), Kamila Otrubová (1. LF), Kristián Lux (LFHK), Mgr. Martin Boukal (KTF), Martin Pehr (1. LF), Martina Horáková (3. LF), JUDr. Michal Říha (PF), Prof. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. (PF), Doc. Ing. Stanislav Smrček (PřF), Doc. PaedDr. Vanda Hájková, Ph.D. (PedF), Veronika Viktoria Matraszek (3. LF), Kamila Řehořová (PřF)

Hosté:

MUDr. Milan Prášil (kancléř UK), doc. RNDr. Markéta Lopatková, Ph.D. (MFF), PhDr. Anna Rozsypal Pajerová (FSV), Mgr. Jakub Šindelář (FSV),

Program:

1. Zahájení
2. Prodlužování doktorského studia
3. Různé

1 – Zahájení

JUDr. Michal Říha, předseda Studijní komise AS UK, všechny přítomné přivítal. Dnešní schůzka bude spíše informativní, nebude se projednávat žádný materiál pro plénum. Navrhl krátký program jednání, který byl schválen tichým souhlasem.

2 – Prodlužování doktorského studia

Doc. Lopatková – Poděkovala za pozvání a krátce shrnula základní informace. Za „dobu narušeného studia“ se považuje doba 6 měsíců od května 2020, jak bylo stanoveno zákonem. O tuto dobu bude doktorandům vypláceno stipendium navíc. Týká se to nejen stipendia doktorandského, ale i ubytovacího či sociálního. Na UK je doba narušeného studia zadána do SIMS, je tedy zohledňována automaticky. MŠMT se zavázalo, že tuto položku vysokým školám proplatí. Na podzim ale přišla informace, že tato částka vyčerpá více než jednu třetinu z navýšení, které mělo jít do VŠ. V návaznosti na to ministerstvo oznámilo, že to takto nebude fungovat do budoucna a že by se školy měly postarat o to, aby nebylo nutné vyplácet stipendia v takovéto výši. Představila odhady, o jak velké navýšení by se v příštích letech jednalo. Pro AR 2020 proběhla refundace avizovaným způsobem a stejně to má probíhat i v roce 2021, kdy zvýšené náklady pokryje MŠMT. Od roku 2022 nastane ale změna a školy se mají o toto postarat samy – snížit stavy studentů či tyto částky zafinancovat z jiných zdrojů. V návaznosti na toto sdělení napsal pan rektor dopis panu náměstkovi Dolečkovi s výzvou, aby MŠMT dostalo svým závazkům a pokrylo zvýšené náklady i do budoucna, protože by tato situace měla velmi neblahý dopad na již nyní špatnou finanční situaci doktorandů. Odpověď zatím nedostali. Pokud ale tyto peníze od MŠMT dostaneme, tak to bude znamenat krácení v jiných oblastech. Budeme žádat i fakulty, aby se odpovědně stavěly k hodnocení doktorandů a hodnotili výkon studentů objektivně.

JUDr. Říha – Moc děkuje za představení. Nejvíce zmatků bylo ohledně toho, jakého období se tento problém bude týkat. Je rád, že se vyjasnilo, že to bude až od ledna 2022.

Prof. Černý – Děkuje za informace a vyčíslení. Ze svého pohledu vidí, že mnoha studentů se situace nedotkla vůbec a jiných se dotkla značně. Dokáže si zde představit, že by se zde oborové rady angažovaly v tom smyslu, že pojmenují u konkrétních studentů, jak bylo jejich studium dotčeno současnou pandemickou situací. Pokud bychom to nedělali plošně, ale cíleně, tak bychom mohli více podpořit studenty, kteří ztratili skoro celý rok, na úkor těch, kteří nebyli skoro zasaženi. V experimentálních oborech jsou odlišné podmínky než jinde. Máte nějaké údaje o tom, kolik studentů bylo dotčeno zásadně, kolik méně zásadně a kolik vůbec?

Doc. Lopatková – Je ráda, že je zde zmiňována role oborových rad. Tohle rozhodně budou očekávat – nevyjádřila se přesně, ale toto měla na mysli, když hovořila o hodnocení studentů. Je jí jasné, že situace studentů je napříč obory naprosto rozdílná. Pokud je nějaký nápad, jak konkrétně toto centrálně podpořit, tak se o to velmi ráda pokusí. Kompetence k tomuto bude na oborových radách, protože jedna z jejich pravomocí je rozhodovat o výši stipendia.

Prof. Boháč – Měl připravený podobný návrh, jako prof. Černý. Nejen oborové rady, ale i školitelé jsou těmi, kteří vědí, jak moc přerušení konkrétní studenty zasáhlo. Rád by, aby toto bylo skutečně individualizované, protože na každého to dopadlo odlišně.

Doc. Lopatková – Moc děkuje, protože apel na oborové rady, aby hodnotili individuálně, je velký a přichází z mnoha stran.

Dr. Greger – Trošku se obával toho, že předání této problematiky oborovým radám by znamenalo další administrativní zátěž, protože se bál, že by posuzovaly každého studenta individuálně. Ale pochopil, že oborová rada bude stejně jako dříve hodnotit výkon studenta a jen zohlední, zda bylo studium ztížené či nikoliv. Není to tedy další zátěž, ale jen důraz na velmi kvalitní hodnocení. Toto rozhodně podporuje. V souvislosti s tím jej zajímá, jak je propojený strategický záměr MŠMT plánující navyšování stipendií doktorandů s nyní debatovanou problematikou. Máme nějaké informace o tom, jak tento záměr postupuje?

Doc. Lopatková – V rámci prezentace má i snímek týkající se strategického záměru, takže si jej nyní dovolí okomentovat. Od února víme, že se připravuje novela zákona o VŠ, která by MŠMT zmocnila k vydání vyhlášky stanovující minimální stipendium v doktorských studijních programech a definující okruh doktorandů, na který se bude tato vyhláška vztahovat. Více bohužel nevíme, přestože se opakovaně ministerstva dotazujeme, zda už znají alespoň nějaký harmonogram, klíč či něco jiného. Odpověď ale stále nemáme.

JUDr. Říha – MŠMT pracovalo s koncepcí, že by tato metodika byla účinná již od dalšího kalendářního roku, ale to je i vzhledem k nadcházejícím volbám nejspíše nereálné. Případně bude dvoukolejnost úprav, kdy noví doktorandi budou spadat do nové úpravy, zatímco již studující budou pokračovat podle stávajících pravidel.

Doc. Lopatková – Takto to bylo ve Strategickém záměru, že by se to mělo dotýkat jen nových doktorandů, ale zároveň tam byl apel MŠMT nato, aby školy vybraly perspektivní studenty již ze starších programů a dorovnaly částky pro ně.

Doc. Brom – Chtěl by podpořit myšlenku, abychom přistupovali ke studentům individuálně. Je ale potřeba, aby tato informace byla oborovým radám sdělena velmi důrazně, protože často se informace k oborovým radám nedostanou v plném rozsahu. Co se pak bude dělat s uvolněnými penězi od studentům, kterým snížíme jejich stipendia? Jsou to volné peníze, s nimiž může fakulta disponovat a dávat je zasaženým doktorandům? Pokud ano, tak by k tomuto měla být nějaká metodika.

Doc. Lopatková – Představovala by si, že tyto peníze zůstanou ve stipendijním fondu.

JUDr. Říha – Nový zákon říká, že překážka vyplácení stipendia se posouvá o 6 měsíců. Pokud má tedy někdo krácené stipendium, tak tyto prostředky zůstávají ve stipendijním fondu.

Doc. Brom – Tento bod by stálo za to více prozkoumat, abychom zjistili, co s těmi penězi vůbec můžeme dělat.

Doc. Lopatková – Určitě, poznamenala si a zjistí. Má za to, že je to nějak dané, ale samozřejmě to ověří.

Doc. Brom – Umí si představit, že pokud to nějaký student bude chtít účelově využít, tak se mu sníží stipendium tak, aby cílová částka zůstala stejná nehlédě na počet měsíců, o které si prodloužil. Umí si to představit, ale potřebuje vědět, zda to vůbec jde.

Mgr. Černovská – Děkuje moc za slovo a za svolání tohoto jednání. Je vůbec možné, aby oborové rady individuálně určily, komu překážka nastala? Ze zákona totiž pochopila, že se jedná o plošné prodloužení a že na to student má automatický nárok. Velmi podporuje kvalitní hodnocení doktorandů. Je možné, že když student dostane hodnocení B a bude mu sníženo jeho stipendium, aby toto stipendium pobíral o daný půlrok navíc – je to tak?

Doc. Lopatková – Není právník a nerada by se pouštěla do výkladu zákona. Zde nejde o to, že jen těm vynikajícím studentům prodloužíme vyplácení stipendia, ale měli bychom klást důraz na kvalitní hodnocení, které zde často není a výkon studentů tak není dostatečně oceňován. Mnohé oborové rady bohužel automaticky dávají první rok hodnocení A, aniž by braly v potaz kvalitu práce studenta, což není ideální. Měly bychom současnou situaci využít ke zkvalitnění hodnocení.

MUDr. Prášil – Názor pana rektora je, že šance na brzkou novelizaci zákona o VŠ je v tuto chvíli minimální. Na KR prof. Králíčková přítomným kladla na srdce, že veškerá hodnocení studentů musí být v souladu s pravidly pro hodnocení.

Dr. Greger – Na PedF finance na doktorandy neprocházejí stipendijním fondem, takže neví, kde pak nevyčerpané prostředky končí. Realita je taková, že se u nich dává doktorandům více, než kolik na ně přichází z ministerstva, a zbytek doplácí ze stipendijního fondu. Ke snížení financování při hodnocení B: to, že můžeme stipendium snížit, nám neříká, o kolik se stipendium sníží. Nemusíme zde nic vymýšlet na centrální úrovni, protože se fakulty samy budou snažit, aby finance dostávali hlavně studenti kvalitní a aby oborové rady hodnotily důsledněji. Nemusíme individuálně evidovat, zda na studenta covid dopadl, ale tato informace může být užitečná, pokud budeme v budoucnu rozhodovat o prodloužení studia tohoto studenta. OR dává odměny školitelům, jejichž studenti dokončili včas, jistou finanční částku. Bylo by vhodné mít OR, které by reflektovalo i toto prodloužení studia.

Doc. Lopatková – Zmiňované OR již bylo modifikováno, plošně se prodloužila doba z 5 na 5,5 roku.

MUDr. Prášil – K problematice doktorských stipendií a stipendijních fondů: tyto prostředky do fondu nenatečou, jsou alokovány přímo jednotlivým studentům. Pokud by náhodou zbyly prostředky, tak by skončily ve fondu účelově určených prostředků, z něhož by se pak další rok zase vyplácely.

Prof. Boháč – Nebavíme se o tom, zda studenti mají či nemají nárok, protože dle zákona náleží toto právo všem a my jim ten půl rok navíc zaplatit musíme. Bavíme se zde ale o to, jak eliminovat účelové zneužití těchto prostředků. Jen jej napadá, zda jedním z nástrojů, které můžeme využít, není ISP. Pokud došlo k narušení studia, tak by se toto mělo odrazit v ISP. Je to jedna z cest, jak ve výsledku k prodloužení studia nedojde, protože ISP bude změněn tak, aby se studium dalo stihnout za 4 roky.

Doc. Lopatková – Hodnocení se odvíjí od ISP studenta, v němž jsou stanoveny jeho povinnosti. Ten ISP je záhodno zpřesňovat v průběhu studia a měl by reagovat na postup studenta. Hodnocení je vždy oproti studijnímu plánu a odráží, zda byl studijní plán splněn. Oborová rada musí jednat o každém ze studentů a nejedná se o žádnou práci navíc. Ano, ISP je ideální cestou.

Do debaty již nikdo nebyl přihlášen, takže JUDr. Říha poděkoval doc. Lopatkové za její připojení se.

Doc. Lopatková – Moc děkuje za pozvání. Prezentace byla přednesena i děkanům, takže fakulty mají nyní stejné informace.

Návrh usnesení:

Studijní komise vzala na vědomí přednesené informace o prodlužování doktorského studia.

Schváleno tichým souhlasem

3 – Různé

MUDr. Říha – Má krátkou informaci ke stipendijnímu fondu UK, který rostl nejméně ze všech fondů na UK, asi jen o 5 mil. Kč. Všechny fondy celkově rostly o půl miliardy.

PhDr. Rozsypal Pajerová – Je zde ještě nějaká možnost, jak postupovat vůči MŠMT ohledně prodlužování studia vyjma již zmíněného dopisu pana rektora?

MUDr. Prášil – V tuto chvíli neví o žádné další plánované akci. Pan rektor o současné situaci neformálně hovořil jak s panem ministrem, tak s panem náměstkem Dolečkem. Hovoří se o tomto v rámci Asociace výzkumných univerzit, ale neví o žádné další konkrétní akci.

JUDr. Říha – Dostal otázku na očkování doktorandů, což by rozdělil ještě na doktorandy, kteří mají pracovní poměr, a ty bez něj.

MUDr. Prášil – Nepamatuje se, že by se řešili konkrétně doktorandi, ale v souvislosti s očkováním se řešila definice „akademického pracovníka“. MŠMT na explicitní dotaz doplnilo, že je potřeba používat širší definici, tedy mají na mysli osoby, které se podílejí na výuce. Podmínkou není pracovní poměr, ale stačí i dohoda či externí spolupráce. Je to na fakultách, aby určily, kdo tomuto kritériu vyhovuje. Následně takovými osobám vydají potvrzení.

Zapsala: Amáta Vohradská, tajemnice AS UK

Za správnost: JUDr. Michal Říha, předseda Studijní komise AS UK